

Paprastojo garždenio (*Lotus corniculatus* L.) veislė ‘Kamanitai’

Selekcininkas – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro (LAMMC) Žemdirbystės institutas.

Į Nacionalinį augalų veislių sąrašą ir Europos Sąjungos žemės ūkio augalų rūšių veislių bendrąjį katalogą įrašyta 2026 m.

Remiantis istoriniais duomenimis, Lietuvoje paprastieji garždeniai pradėti auginti Žemaitijoje maždaug 1908 metais. Žemaičiai juos vadindavę „kamanitais“ (t. y. traukiantys, viliojantys kamanes), todėl veislei buvo suteiktas šis vardas, siekiant išsaugoti seną tarminį pavadinimą.

Veislės ‘Kamanitai’ augalai yra vidutinio ankstyvumo, skirti auginti ganyklose, šienui, šienainiui arba silosui ruošti. Pašarui dažniausiai sėjami su kitomis pupinėmis ir miglinėmis žolėmis. Augalai nelepūs, atsparūs sausroms, ilgaamžiai. Gerai auga ir išsilaiko rūgščiuose priemolio dirvožemiuose, erozijoje paveiktose žvyringose kalvose.

Vegetacijos trukmė skaičiuojant nuo sausio 1 dienos iki pirmosios pjūties vidutinė – 168 dienos. Veislės ūkinio vertingumo tyrimuose, 2023–2025 m. atliktuose Pasvalio ir Utenos augalų veislių tyrimo (AVT) skyriuose, gautas vidutinis 52,87 t/ha žolės ir 8,43 sausųjų medžiagų derlius. Pirmaisiais derliaus metais po sėjos augalų žalios masės derlius siekia vidutiniškai 62,12 t/ha, antraisiais metais – 43,63 t/ha, sausųjų medžiagų derlius siekia atitinkamai 9,77 ir 7,10 t/ha. Per sezoną paprastuosius garždenius rekomenduojama pjauti 2–3 kartus. Augalai labai gerai žiemoja – žiemkentiškumas siekia 8–9 balus, taip pat atsparūs pavasarinėms šalnoms. Kaip ir liucernos, pasižymi ilgaamžiškumu, vienoje vietoje išsilaiko 6–7 metus. Augalai gana atsparūs išgulimui (vertinimo vidurkis – 8,5 balai), nes yra vidutinio aukščio, kuris siekia 50,3–67,3 cm. Augalai sėklingi, sėklos stambios, tamsiai rudos spalvos, 1000 sėklų svoris – 1,33 g. Paprastieji garždeniai mėgsta šviesą, todėl pasėti su sparčiai augančiomis žolėmis jie būna stelbiami ir prasčiau dera. Sėkliniams pasėliams tikslinga pasirinkti saulėtesnes ir lygesnio reljefo dirvas.

Pagal maistingumą paprastieji garždeniai beveik prilygsta dobilams ir liucernoms, gyvuliai nuo jų neišpunta. Žydėjimo pradžioje pašarinė vertė labai gera: baltymų kiekis – 17,8 %, ląstelienos – 27,9 %, vandenyje tirpių angliavandenių – 10,7 %, virškinamumas – 66,5 %. Lapuotumas žydėjimo pradžioje siekia iki 40,4 % sausųjų medžiagų masės.

Augalus gausiai lanko kamanės ir bitės, todėl jie yra vertingi kaip medingieji augalai ir gali būti sėjami įvairiuose daugiamečiuose žolynuose bei žydinčių mišinių sudėtyje.

Paprastieji garždeniai atlieka daug svarbių ekologinių funkcijų ir dirvožemiui bei visai ekosistemai teikia įvairias paslaugas – nuo azoto kaupimo ir dirvožemio derlingumo gerinimo, organinės medžiagos didinimo bei struktūros stabilizavimo iki biologinės įvairovės palaikymo, apdulkintojų maitinimo bazės stiprinimo ir natūralaus agroekosistemų atsparumo didinimo. Ilgalaikėje perspektyvoje jie taip pat prisideda prie erozijos mažinimo, maisto grandinių palaikymo ir tvaresnio žolynų funkcionavimo.

Veislė	Žiemojimas	Ankstyvumas	Žolės derlius	Sėklų derlius	Žali baltymai
Kamanitai					

Požymio reikšmė maža / ankstyvumas | Požymio reikšmė didelė / vėlyvumas

Veislės autorė dr. Eglė Norkevičienė.

Konsultuoja LAMMC ŽI vyresnioji mokslo darbuotoja dr. Eglė Norkevičienė.

Stoties g. 2, Akademija, Kėdainių r.

El. paštas egle.norkeviciene@lammc.lt